

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่อง "ความต้องการรายการโทรทัศน์สำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. สืบหาความต้องการ ความสนใจ และความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการชมรายการโทรทัศน์ ประโยชน์และความรู้ที่ได้รับจากการชม รวมถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดรายการโทรทัศน์
2. สืบหารายการโทรทัศน์ที่ส่งออกอากาศจากสถานีโทรทัศน์ เพื่อเปรียบเทียบกับความต้องการรายการโทรทัศน์ของประชาชน

วิธีการสำรวจความต้องการรายการโทรทัศน์ของประชาชน

ในการสำรวจความต้องการ ความสนใจ และความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการชมรายการโทรทัศน์ ประโยชน์และความรู้ที่ได้รับจากการชม รวมถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดรายการโทรทัศน์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถามได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามดังนี้
 - 1.1 อาศัยแนวความคิดจากเอกสารที่เกี่ยวข้องในเรื่องรายการโทรทัศน์ เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
 - 1.2 สร้างแบบสอบถามสำหรับประชาชนชั้น 1 ชุด เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open end) และแบบประเมินค่า (Rating Scale)
 - 1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ให้อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยและกรรมการที่เกี่ยวข้องตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง
 - 1.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขข้อบกพร่องแล้วไปทดลองกับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวน 20 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์แก้ไขปรับปรุงจนสมบูรณ์

1.5 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปสอบถามประชาชนในภาคใต้

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร ได้เลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรจากการสุ่มตัวอย่างจังหวัดและครัวเรือนเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างจังหวัด ได้แบ่งจังหวัดในภาคใต้ 14 จังหวัดออกเป็น 2 กลุ่ม¹ คือ

2.1.1 ตอนบน ประกอบด้วยจังหวัด ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี พังงา ภูเก็ต กระบี่ นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ตรัง รวม 10 จังหวัด

2.1.2 ตอนล่าง ประกอบด้วยจังหวัด สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส รวม 4 จังหวัด

ได้เลือกกลุ่มตัวอย่างจังหวัด โดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

เป็นจำนวนร้อยละ 30 ของจังหวัดในแต่ละกลุ่ม กลุ่มจังหวัดตอนบนได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภูเก็ต และตรัง จังหวัดตอนล่างได้แก่ จังหวัดนราธิวาส และปัตตานี รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 5 จังหวัด

2.2 กลุ่มตัวอย่างในครัวเรือนได้สุ่มตัวอย่างโดยผ่านแผนกทะเบียนของโรงเรียนประจำจังหวัดในกลุ่มจังหวัดตัวอย่างดังกล่าวแล้วโดยถือเอาครัวเรือนของนักเรียนที่ขานมีโทรทัศน์ และมีผู้ปกครองตามคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ในเขตเทศบาลที่เป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัด รวม 5 เขตเทศบาล เขตเทศบาล 120 ครัวเรือน รวมครัวเรือนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 600 ครัวเรือน สาเหตุที่เลือกใช้ ครัวเรือนในเขตเทศบาลที่เป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดเนื่องมาจากว่า จำนวนเครื่องรับโทรทัศน์ในเขตเทศบาลเขตสุขาภิบาลภาคอื่น ๆ ยกเว้นภาคกลางและในหมู่บ้านนอกเขตเทศบาลมีเครื่องรับโทรทัศน์เป็นจำนวนน้อยมาก จนไม่สามารถจะใช้วิธีสำรวจครัวเรือนให้ได้ผลดีเพียงพอที่จะเชื่อถือได้²

¹สำนักงานสถิติแห่งชาติ, รายงานผลเบื้องต้นการสำรวจวิถีชีวิตและโทรทัศน์ทั่วราชอาณาจักร, พ.ศ. 2517. (โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2518), หน้า 3.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 5.

2.3 ในการเลือกผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละครัวเรือนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนครัวเรือนละ 1 คน โดยสุ่มตัวอย่างจากสมาชิกทุกคนในครัวเรือนที่มีอายุระหว่าง 15 - 60 ปี ได้รับการศึกษาชั้นต่ำกว่าระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าลงมา ทั้งเป็นผู้ที่ไม่อยู่ในระหว่างการศึกษาระบบโรงเรียน ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 600 คน

3. การแจกแจงและรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกและรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 ผู้วิจัยได้มอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างก่อกวางแล้วให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 3 โรงเรียนประจำจังหวัดในภาคใต้ ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้นำไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างประชากร

3.2 ก่อนมอบแบบสอบถามให้นักเรียนไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยได้ชี้แจงถึงความมุ่งหมายของการวิจัย เทคนิคในการเลือกประชากร และรายละเอียดต่างๆ ให้นักเรียนเข้าใจก่อนไปสอบถาม

3.3 รวบรวมแบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น 498 ชุด คิดเป็นร้อยละ 83.00 ของแบบสอบถามที่ได้แจกไป ทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่รับกลับคืนมาได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น 422 ชุด คิดเป็นร้อยละ 70.33 ของแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด

วิธีการสำรวจรายการโทรทัศน์

ในการสำรวจรายการโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์นั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจตามลำดับขั้นดังนี้

1. สถานีโทรทัศน์ ไซส์สถานีโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ เขต 3 อันได้แก่ของ 9 สุราษฎร์ธานี ของ 10 หาดใหญ่ และของ 11 ภูเก็ต
2. สำรวจรายการโทรทัศน์ โดยสำรวจจากการสอบถามเจ้าหน้าที่ของสถานีโทรทัศน์ จากเอกสารแจ้งรายการโทรทัศน์ประจำเดือน และจากการติดตามชมรายการโทรทัศน์ด้วยตนเอง รายการที่สำรวจครั้งนี้ได้เลือกรายการที่สถานีโทรทัศน์ออกอากาศในเดือนมกราคม

พ.ศ. 2519 เพียงเดือนเดียวเท่านั้น ทั้งนี้เพราะรายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศในแต่ละเดือนมักจะไม่เปลี่ยนแปลง

3. สํารวจรายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศตลอดเดือนมกราคมว่าแต่ละรายการทางสถานีโทรทัศน์ได้ออกอากาศเป็นปริมาณมากน้อยเท่าใด โดยแบ่งรายการโทรทัศน์ออกเป็น 27 รายการดังนี้

1. รายการข่าวในประเทศ
2. รายการข่าวต่างประเทศ
3. รายการข่าวราชการ
4. รายการข่าวกีฬา
5. รายการข่าวพยากรณ์อากาศ
6. รายการข่าวเหตุการณ์ในท้องถิ่น
7. รายการข่าวเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ
8. รายการธรรมและศาสนา
9. รายการเกี่ยวกับสุขภาพและอนามัย
10. รายการภาษาและวรรณคดี
11. รายการความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์
12. รายการสำหรับเด็ก
13. รายการสำหรับสตรีและแม่บ้าน
14. รายการศิลปะและวัฒนธรรม
15. รายการสารคดีและท่องเที่ยว
16. รายการทางการเมือง
17. รายการกฎหมายสำหรับประชาชน
18. รายการอภิปรายปัญหาต่าง ๆ
19. รายการทนายปัญหาต่าง ๆ
20. รายการเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ
21. รายการละคร

22. รายการภาพยนตร์
23. รายการเพลง คนตรี และศิลปินอื่น ๆ
24. รายการพิเศษเนื่องในโอกาสต่าง ๆ
25. รายการชิงโชคต่าง ๆ
26. รายการมวย
27. อื่น ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การวิเคราะห์รายการโทรทัศน์แต่ละรายการได้ทำการวิเคราะห์โดยการสำรวจจากเอกสารการแจ้งรายการของทางสถานี และจากการติดตามชมรายการโทรทัศน์ด้วยตนเอง ได้ทำการบันทึกเวลาออกอากาศของแต่ละรายการ แล้วนำมาหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยของการออกอากาศในแต่ละรายการ

2. การวิเคราะห์ความต้องการ ความสนใจและความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการชมรายการโทรทัศน์ ประโยชน์และความรู้ที่ได้รับ รวมถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดรายการโทรทัศน์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

2.1 ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจากผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อคัดเลือกเอาเฉพาะแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์เท่านั้นมาทำการวิเคราะห์

2.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับจำนวนทั้งสิ้น 422 ฉบับ มาแจกแจงความถี่โดยพิจารณาแต่ละข้อของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ยน้ำหนัก (Weighting) ซึ่งได้กำหนดน้ำหนักของการประเมินค่าเป็น 6 ระดับคือ

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5
มาก	มีค่าเท่ากับ	4
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3

น้อย	มีค่าเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1
ไม่เลย	มีค่าเท่ากับ	0

นำความถี่ที่ได้จากแบบสอบถามแต่ละข้อ ไปหาค่าเฉลี่ยของการประเมินค่าในแต่ละข้อโดยใช้สูตร³

$$\bar{X} = \frac{\sum fx'}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	คือค่าเฉลี่ย
	f	คือความถี่
	x'	คือนำหนักของแต่ละข้อ
	N	คือจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

2.3 นำค่าเฉลี่ยของการประเมินค่าในแต่ละข้อของแบบสอบถามโดยแยกตามเพศ ระดับการศึกษาและอายุของประชากร แล้วนำมาเปรียบเทียบกันในทุกข้อ ในเรื่องความต้องการ ความสนใจและความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการชมรายการ โทรทัศน์ ปรโยชน์ และความรู้ที่ได้รับ รวมถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดรายการ โทรทัศน์

3. นำค่าเฉลี่ยของรายการโทรทัศน์ที่ทางสถานีออกอากาศกับค่าเฉลี่ยของความต้องการรายการโทรทัศน์ของประชาชนมาหาค่าสหสัมพันธ์จากตำแหน่งของคะแนน (Spearman's rank-difference correlation). โดยใช้สูตร⁴

³ Ronald E. Walpole, Introduction to Statistics, (New York: The Macmillan Company, 1968), p.85.

⁴ J.P. Guilford, Fundamental Statistics in Psychology and Education, (New York: McGraw-Hill Book Company, 1965), p.306.

$$p = 1 - \frac{6 \sum D^2}{N(N^2 - 1)}$$

เมื่อ	p	แทนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากผลต่างของตำแหน่งคะแนน
	D^2	แทนผลบวกของกำลังสองของผลต่างของตำแหน่งคะแนนแต่ละคู่
	N	แทนจำนวนรายการทั้งสิ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย